

Accountantsverslag

Gemeente Houten

Boekjaar 2023

Aan de gemeenteraad van de
Gemeente Houten
Postbus 30
3990 DA Houten

ONDERWERP:
Accountantsverslag 2023

KENMERK:
10 juli 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2023 van Gemeente Houten, zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 6 november 2023, bieden wij u hierbij het accountantsverslag aan.

Het accountantsverslag bevat bevindingen en conclusies die naar aanleiding van onze werkzaamheden naar voren zijn gekomen. De bevindingen in dit verslag zijn besproken met de portefeuillehouder financiën en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

U bent gemachtigd onze goedkeurende controleverklaring op te nemen in uw jaarrekening 2023.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

G.J. van Luyk AA
Director Audit

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting

Opdracht, scope en uitkomsten

Belangrijkste bevindingen

Financiële positie

Bevindingen interne beheersing

Actualiteiten

Bijlagen

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

	Wij hebben een goedgekeurde verklaring verstrekt bij de jaarrekening 2023 voor de getrouwheid van de jaarrekening. Wel hebben wij verplicht een paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden opgenomen vanwege de rechtmatigheidsverantwoording doordat de gerapporteerde onrechtmatigheden boven de verantwoordingsgrens zijn zoals vastgelegd in de financiële verordening. Ook is een paragraaf opgenomen betreffende het vermoeden van fraude.
	Het jaarverslag is met NV COS 720 en de jaarrekening verenigbaar en voldoet in materiële zin aan de laatste actuele voorschriften.
	Het Besluit Begroting en Verantwoording is in alle opzichten nageleefd in 2023. Gemeente Houten heeft er voor gekozen de rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarrekening en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag, ondanks dat dit conform de BBV in formele zin nog niet verplicht is. Op deze wijze heeft de Gemeente Houten invulling gegeven aan de aanbeveling van het Rijk om de verantwoording op te nemen, zoals de wetgever had beoogd. Op deze wijze wordt ook invulling gegeven aan de lokale afspraken tussen het college en de gemeenteraad, zoals opgenomen in de aangepaste verordeningen.
	Uit onze controle met betrekking tot ons getrouwheidsoordeel blijken enkele controleverschillen. Deze zijn gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening. Deze correcties worden niet verder toegelicht in dit verslag. Er resteert wel één effect van een ongecorrigeerd controleverschil uit 2022 met betrekking tot de voorziening verlofsparen. Voor meer details verwijzen wij naar slide 17. Daarnaast constateren we, in lijn met voorgaande jaren, dat niet voor alle lasten met betrekking tot het sociaal domein (Jeugdwet, PGB en WMO) Gemeente Houten de prestatielevering kan vaststellen. De onzekerheid in de controle bedraagt bijna € 1,4 miljoen en blijft binnen onze controletolerantie.
	Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2023 in overeenstemming zijn met de Wet normering topinkomens (WNT) en dat de jaarrekening 2023 van Gemeente Houten voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.
	Wij hebben geen (ongecorrigeerde) controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage geconstateerd.

Bestuurlijke samenvatting

Het boekjaar 2023 sluit met een financieel resultaat van € 3,1 miljoen (voordelig). De totale vermogenspositie van Gemeente Houten bedraagt € 57,2 miljoen (2022: € 54,9 miljoen) met een solvabiliteitsratio van 36% (2022: 36%). De vermogenspositie is dan ook gezond te noemen. Het college concludeert in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing dat het weerstandsvermogen uitstekend is. De ratio voor weerstandsvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit/ kwantificering van de risico's 2023) komt uit op 15,7. Ook de kengetallen hebben zich positief ontwikkeld over 2023 ten opzichte van 2022, wat uiteindelijk leidt tot de conclusie dat Gemeente Houten financieel gezond is.

Vanaf boekjaar 2023 rapporteert Gemeente Houten zelf in de jaarrekening over de rechtmatigheidsverantwoording. Gemeente Houten heeft ervoor gekozen de verantwoording op te nemen in de jaarrekening en de bevindingen toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering. Daarbij merken wij op dat de gemeente een gestructureerde aanpak heeft gehanteerd en het dossier dat ten grondslag ligt aan de rechtmatigheidsverantwoording van goede kwaliteit is. Vooral de begrotingsonrechtmatigheden zijn tot in detail uitgewerkt, waarbij voor elke afwijking een toelichting is gegeven. Wij concluderen dan ook dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft.

Wij willen u erop wijzen dat het totaal van de rechtmatigheidsbevindingen van het college uit komt op bijna € 17,9 miljoen. Dit bedrag is te verdelen naar het voorwaardencriterium (€ 1,1 miljoen) en de begroting (€ 16,8 miljoen). Het voorwaardencriterium ziet toe op de aanbestedingen, waarbij is vastgelegd dat de Europese regels niet juist zijn nagestreefd. De begroting ziet toe op afwijkingen in de begroting ten aanzien van baten, lasten, reserves en investeringskredieten. Hierbij hebben wij vastgesteld dat deze afwijkingen niet door de Raad zijn vastgesteld noch dat de Raad hierover is geïnformeerd.

Wij adviseren u kennis te nemen van de toelichting die het college opgenomen heeft in de paragraaf bedrijfsvoering.

We hebben vanuit onze zijde ervaren dat het controleproces in het algemeen naar tevredenheid is verlopen, waarbij op een prettige en constructieve wijze met de ambtelijke organisatie is samengewerkt. Ook dit jaar zijn er verschillende onderwerpen geweest waarover meer intensief contact is geweest met de ambtelijke organisatie, zoals de rechtmatigheidsverantwoording en het vermoeden van fraude. Uiteindelijk hebben wij deze onderwerpen kunnen afronden. Nog intenser dan voorgaande jaren wordt zowel de organisatie, als wij als controleteam geconfronteerd met de administratieve lastendruk van de zogenaamde SiSa-regelingen. In de bijlage van de jaarrekening legt de gemeente verantwoording af over 33 (2022: 31) soorten regelingen van rijksbijdragen, welke een ieder weer aparte wet- en regelgeving kennen en eisen stellen aan de administratieve organisatie van de gemeente.

Opdracht, scope en uitkomsten

Opdracht, scope en uitkomsten

Reikwijdte van de controle
De jaarstukken van uw gemeente bestaan uit:
- Het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen).
- De jaarrekening.
- Bijlagen.

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 6 november 2023 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2023. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Overzicht toleranties
De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 1.401.000. Deze materialiteit sluit aan op het door de gemeenteraad op 9 mei 2023 vastgestelde controleprotocol over boekjaar 2023.

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 1.401.000
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 4.204.000
Rapporteringstolerantie	5% van de goedkeuringstolerantie	€ 70.000

De toleranties voor de rechtmatigheidsverantwoording, zoals vastgelegd in uw financiële verordening, wijken af van de toleranties voor de controle op de getrouwheid. Dit leidt ertoe dat de door het college opgestelde rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de volgende tolerantie:

	Grondslag	Bedrag
Verantwoordingsgrens	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 4.204.000
Rapporteringstolerantie	Conform afspraak in de financiële verordening	€ 75.000

Doordat deze toleranties hoger liggen dan de toleranties voor getrouwheid hebben wij werkzaamheden uitgevoerd om vast te stellen dat geen bevindingen boven onze rapporteringstolerantie maar onder uw rapporteringstolerantie niet zijn gedeeld. Wij hebben vastgesteld dat dit niet het geval is.

Kernpunten en significante risico's in de controle
Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:
- Doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door management – slide 9
- Schattingsposten en veronderstellingen van het management – slide 10
- Onnauwkeurige rechtmatigheidsverantwoording – slide 12
- Waardering van de grondexploitaties – slide 14
- Prestatielevering Sociaal Domein – slide 16
- Nauwkeurigheid van de voorzieningen – slide 17
- WNT-verantwoording – slide 18
- Volledigheid en juistheid van de SiSa bijlage – slide 18
- Kwaliteit van het jaarverslag – slide 19

Uitkomsten
Wij hebben een goedgekeurde verklaring verstrekt bij de jaarrekening 2023 voor de getrouwheid van de jaarrekening. Wel hebben wij verplicht een paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden opgenomen vanwege de rechtmatigheidsverantwoording doordat de gerapporteerde onrechtmatigheden boven de verantwoordingsgrens zijn zoals vastgelegd in de financiële verordening. Ook is een paragraaf opgenomen betreffende het vermoeden van fraude.

Wij hebben één ongecorrigeerd controleverschil ter grootte van € 364.000 als effect vanuit het ongecorrigeerde controleverschil van voorgaand jaar met betrekking tot de voorziening verlofsparen. Daarnaast hebben wij onzekerheden vanuit het sociaal domein met betrekking tot de prestatielevering van de Zorg in Natura (ZiN) uit hoofde van de Jeugdwet ter hoogte van € 461.000 en van de WMO voor € 223.000. Ook hebben wij een onzekerheid rondom de PGB's van € 687.000.

De genoemde fouten en onzekerheden blijven binnen de goedkeuringstoleranties.

Opdracht, scope en uitkomsten

Frauderisico's en continuïteit
Onze controleverklaring over boekjaar 2023 bevat, gelijk aan voorgaand jaar, een verplichte paragraaf over onze werkzaamheden met betrekking tot fraude en een met betrekking tot continuïteit. Dit op basis van de vanaf 2022 gewijzigde beroepsregels voor accountants (NV COS 700).

Hieronder wordt uiteengezet hoe de accountant bij de controleaanpak inspeelt op risico's ten aanzien van fraude en continuïteit en worden de uitgevoerde werkzaamheden toegelicht. De mate van detail en de omvang van de rapportage over fraude en continuïteit in de controleverklaring hangen onder meer af van de onderkende risico's, de omvang en aard van de organisatie alsmede de bevindingen naar aanleiding van de werkzaamheden.

Frauderisico
Het college dan wel het management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Een incentive van het college of management zou hierbij kunnen zijn om op die wijze een betere financiële situatie of prestatie te presenteren. Onze beroepsregels schrijven voor dat de accountant dit risico in zijn controle onderkent. Daarbij is dit risico inherent aan een overheidsorganisatie.

Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:
- vaststellen dat de in de jaarrekening onder de kortlopende schulden verantwoorde nog te betalen kosten voldoende zijn onderbouwd met onderliggende documenten en betrekking hebben op het boekjaar 2023;
- analyseren en beoordelen van op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- analyse van andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- analyseren en beoordelen van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening om;
- doornemen van notulen van vergaderingen van het college en de raad.

Naast bovenstaande hebben wij, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd en het bestaan vastgesteld van de beheersingsmaatregelen op organisatieniveau zoals het integriteitsbeleid en de klokkenluidersregeling, alsmede de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten, het maken van schattingen en het bewaken van projecten. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken. Tevens hebben wij eventuele integriteits- en klokkenluidersmeldingen nader in onze controle betrokken.
Wij zijn gedurende de gehele controle alert geweest op indicaties van (mogelijke) fraude.

Melding vermoeden van fraude
Begin april 2024 is door de gemeente Houten formeel melding gedaan van een situatie waarbij geconstateerd is dat er door een externe medewerker - die inmiddels uit dienst is - een aantal opdrachten onrechtmatig en zonder medeweten van zijn teammanager aan derden zijn verstrekt. De gemeente heeft hierop een extern onderzoek laten verrichten.

Wij hebben de volgende werkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van dit vermoeden van fraude:
- wij hebben kennisgenomen van het externe onderzoek en hebben geëvalueerd of de in het onderzoek gerapporteerde bevindingen van invloed zouden kunnen zijn op onze uitgevoerde jaarrekeningcontroles voor 2023 en voorgaande jaren;
- wij hebben vastgesteld aan de hand van verstrekte documenten en toelichtingen dat gemeente Houten de opdrachten die de externe medewerker heeft verstrekt aan diverse partijen heeft ingetrokken en geen betalingen heeft gedaan aan deze partijen uit hoofde van deze opdrachten;
- wij hebben van de enige opdracht die niet door gemeente Houten is ingetrokken vastgesteld dat voor de bedragen die op deze opdracht zijn voldaan aan de opdrachtnemer de prestatielevering heeft plaatsgevonden en dat ook de overeengekomen prijs voor deze opdracht aanvaardbaar is;

Opdracht, scope en uitkomsten

- wij hebben middels interviews met diverse medewerkers van de gemeente en ontvangen documenten vastgesteld dat gemeente Houten de juiste werkzaamheden heeft uitgevoerd om na te gaan of er – naast de in kaart gebrachte verstrekte opdrachten door de externe medewerker – nog andere aanwijzingen zijn voor fraude in kringen van leveranciers of voor wat betreft gedane betalingen op bepaalde bankrekeningnummers;
- wij hebben een olievlekanalyse uitgevoerd om vast te stellen of er nog andere signalen van mogelijke fraude zijn.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de verantwoording.

Advies ten aanzien van inhuur van externe medewerkers
Gebaseerd op de door ons uitgevoerde aanvullende werkzaamheden geven wij u het volgende advies:

- Een VOG verklaring geeft geen garantie dat iemand niet strafrechtelijk is veroordeeld. Evenmin worden seponeringen van zaken door de rechtbank opgenomen in een VOG en vormen taakstraffen geen onderdeel van een VOG verklaring. De VOG die voor de betrokken medewerker was aangevraagd en ontvangen gaf geen bezwaren voor de aangevraagde functie.
- Wij raden u aan om de procedure voor de inhuur van externen aan te scherpen. Naast een VOG verklaring kunnen ook andere werkzaamheden worden uitgevoerd zoals bijvoorbeeld een Google check.

Continuïteit
Als onderdeel van de vereisten voor de nieuwe controleverklaring hebben wij ook de continuïteitsveronderstelling getoetst. Wij hebben vastgesteld dat de Gemeente Houten een sluitende meerjarenbegroting heeft tot en met 2025. Daarnaast geven de financiële kengetallen inclusief het weerstandsrisico geen reden tot twijfel of de gemeente haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. De financiële positie van de gemeente Houten is gezond.

Wij hebben geen redenen om aan te nemen dat Gemeente Houten zich in een staat van discontinuïteit bevindt.

© Baker Tilly

Schattingen

Management schattingen
Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen en licht deze toe in de jaarrekening. Wij hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2023 beoordeeld en gecontroleerd. De belangrijkste schattingen in de jaarrekening betreffen:

Schatting	Beoordeling 2023	Beoordeling 2022	Onze zienswijze m.b.t. significante kwalitatieve aspecten en de (mogelijk) kwantitatieve omvang
Waardering vaste activa			Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de vaste activa een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw activa
Grondexploitatie			Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de grondexploitatie een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw grondexploitaties. Voor een uiteenzetting hiervan verwijzen wij naar de paragraaf “waardering van de grondexploitaties” van dit accountantsverslag.
Waardering vorderingen			Wij zijn van mening dat de vorderingen nauwkeurig zijn gewaardeerd. Wij kunnen ons vinden in de managementinschattingen.
Egalisatievoorzieningen			Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de egalisatievoorzieningen een evenwichtig beeld geven van de toereikendheid van de voorzieningen. Wel vragen wij de aandacht om de afwijkingen tussen de voorziening en het onderhoudsplan inzichtelijk te blijven maken en de impact hiervan op de bedrijfsvoering vast te stellen.
Voorziening verplichtingen, risico’s en verliezen			Wij zijn van mening dat de schatting met betrekking tot de voorziening wethouderspensioen een evenwichtig beeld geeft van de toereikendheid. In 2022 hebben wij voor de voorziening verlofsparen een controleverschil gerapporteerd. In 2023 is de berekening van de voorziening verlofsparen aangepast, waar wij ons in kunnen vinden. Wel leidt dit tot een ongecorrigeerd controleverschil uit vorig boekjaar doordat Gemeente Houten een vrijval in 2023 heeft geboekt voor de aanpassing van de voorziening verlofsparen die wij niet erkennen door ons ongecorrigeerde controleverschil van vorig jaar.
Overlopende activa en passiva			De gemaakte schattingen met betrekking tot de overlopende activa en passiva zijn evenwichtig. Wij hebben, behoudens de onzekerheden binnen het sociaal domein, geen controleverschillen geconstateerd met betrekking tot deze posten.

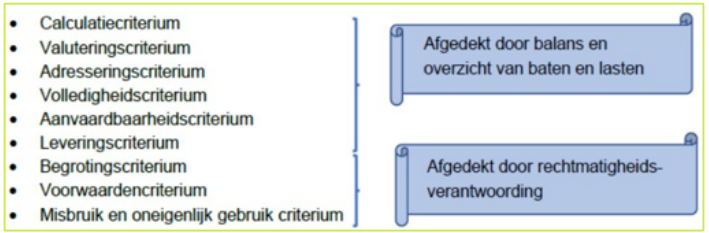
Belangrijkste bevindingen

De rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding
Tot en met boekjaar 2022 verstrekten wij als accountant zelfstandig een oordeel over de rechtmatige totstandkoming van de lasten, de baten en de balansmutaties op basis van de controle in onze controleverklaring. Dit rechtmatigheidsoordeel betrof een oordeel of deze transacties tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en de gemeentelijke verordeningen en met de bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Met ingang van boekjaar 2023 wordt een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening. In deze rechtmatigheidsverantwoording legt het college verantwoording af. Alle rechtmatigheidsafwijkingen (individueel en/of cumulatief) boven de door u als raad vastgestelde rapportagetolerantie (€ 75.000) worden in de rechtmatigheidsverantwoording benoemd. Ons getrouwheidsoordeel over het getrouwe beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten, lasten als van de activa en passiva ziet ook toe op de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording en daarmee op de juistheid en volledigheid van de in de rechtmatigheidsverantwoording vermelde rechtmatigheidsfouten en de financiële rechtmatigheid met inachtneming van de verantwoordinggrens.

Bij het verantwoorden over de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening zijn negen rechtmatigheidscriteria van toepassing. Zes criteria (kunnen) direct van invloed zijn op de posten in de balans en de staat van baten en lasten (zien toe op getrouwheidsaspecten inzake grootte en de samenstelling van zowel de baten en de lasten als van de activa en passiva) en drie criteria zien uitsluitend toe op specifieke rechtmatigheidsaspecten van de baten, lasten en balansmutaties en raken niet de grootte en samenstelling. Het college is verantwoordelijk voor alle negen criteria; in de jaarrekening van het college worden deze afgedekt langs de volgende lijnen:

Op grond van Kadernota rechtmatigheid wordt over de criteria die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening niet gerapporteerd in de rechtmatigheidsverantwoording. In de rechtmatigheids-verantwoording komen dus alleen de drie rechtmatigheidscriteria tot uitdrukking die aanvullend zijn op de criteria die ook gelden voor getrouwheid, te weten: het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik.

Ruimte tot interpretatie in uw rechtmatigheidsverantwoording.
In 2023 heeft Gemeente Houten veel stappen gezet om te komen tot een rechtmatigheidsverantwoording. Zo zijn onder andere de gemeentelijke kaders aangepast, de VIC werkprogramma's afgestemd met de rechtmatigheidsverantwoording, de frauderisicoanalyse geupdatet en een gestructureerde aanpak neergezet voor de begrotingsonrechtmatigheden.

Kijkend naar de drie criteria voor de rechtmatigheidsverantwoording is met name het begrotingscriterium aangepast ten opzichte van eerdere jaren. Waar eerst enkel de lastenoverschrijdingen werden genoemd, zijn nu ook batenonderschrijdingen, batenoverschrijdingen en lastenonderschrijdingen onrechtmatig wanneer deze niet tijdig aan de Raad zijn gemeld of niet acceptabel zijn. Tijdens onze werkzaamheden merkten wij op dat u als Raad hier ruimte heeft gelaten voor interpretatie van deze twee begrippen. In de financiële verordening artikel 10 lid 4 a t/m c is het begrip acceptabel uitgewerkt maar dit kan nog verder gedetailleerd worden met verschillende praktijksituaties. Het begrip tijdigheid is in zijn geheel niet uitgewerkt in de financiële verordening. Wij merken op dat dit bij meerdere gemeenten het geval is. Vanuit best practice is op dit moment de lijn dat alle afwijkingen tijdig zijn indien deze voor het vaststellen van de jaarrekening worden gemeld bij de Raad. Deze lijn hebben wij ook gehanteerd bij de Gemeente Houten. Maar wij vragen u om voor komend jaar zelf verder invulling te vinden aan wat u als Raad tijdig vindt en dit vast te leggen in de financiële verordening.

Over het voorwaardencriterium en M&O criterium hebben wij minder overleg gehad met uw ambtelijke organisatie, gezien deze systematisch en in lijn met de regelgeving zijn vastgelegd in de rechtmatigheidsverantwoording.

De rechtmatigheidsverantwoording

Na meerdere versies te hebben ontvangen van de rechtmatigheidsverantwoording naar aanleiding van interpretatie van regelgeving en na overleg met uw ambtelijke organisatie is uiteindelijk het volgende beeld uit de rechtmatigheidsverantwoording gekomen:

Rechtmatigheidsverantwoording 2023	EUR x 1.000
Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's	6.053
2. Overschrijding investeringskredieten	108
3. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
4. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de Raad zijn gemeld	10.620
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**16.781**
5. Totaal van begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee als acceptabel is geduid	4.810
6. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	11.971
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	**1.081**
M&O criterium	
Geen bevindingen	0
Totaal van onrechtmatigheden	**17.862**

Begrotingscriterium
Wij hebben vastgesteld dat het college de afwijkingen ten opzichte van de geautoriseerde begroting en kredieten en de kaders, zoals die door de gemeenteraad zijn vastgesteld en die individueel en/of cumulatief de verantwoordingsgrens overschrijden, juist en volledig heeft opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording en dat de bepalingen uit de financiële verordening inzake acceptabele overschrijdingen juist zijn toegepast.

Voorwaardencriterium
Het voorwaardencriterium ziet toe op voorwaarden die gelden voor de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Uit de controle op de rechtmatigheid van de inkopen blijkt dat voor enkele gemeentelijke inkooptrajecten met een inkoopwaarde van in totaal € 1.081 duizend niet de juiste procedure is gevolgd. Dit bedrag is daarom als rechtmatigheidsfout aangemerkt. Voor één partij geldt dat Gemeente Houten deze als rechtmatig heeft aangemerkt terwijl wij deze onrechtmatig vonden. Hierbij ging het om inkoop van IT hardware. Deze is gecorrigeerd in de rechtmatigheidsverantwoording voor een bedrag van € 185 duizend.

Er zijn ook voorwaarden waar mogelijk geen financieel gevolg aan is verbonden. Dan is er sprake van een formele rechtmatigheidsfout. Deze situatie doet zich voor bij het niet naleven van de Kasgeldlimiet en Renterisiconorm van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Volgens een stellige uitspraak van de Commissie-BBV betreffen deze afwijkingen van het voorwaardencriterium formele rechtmatigheidsfouten die in de paragraaf bedrijfsvoering worden gerapporteerd. Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, de kasgeldlimiet en de naleving schatkistbankieren merken wij op dat Gemeente Houten zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf financiering respectievelijk de jaarrekening.

M&O criterium
Het college is verantwoordelijk voor het inrichten van effectieve maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsregels om overheidssubsidies en bijdragen te ontvangen dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Deze maatregelen hangen veelal samen met de interne beheersing ter borging van het voorwaardencriterium. Het college heeft in de rechtmatigheidsverantwoording een uitspraak gedaan in hoeverre het M&O-beleid feitelijk wordt nageleefd en of de getroffen maatregelen effectief werken. Hiermee wordt voldaan aan het M&O criterium.

Grondexploitaties

Algemeen
De waardering van de grondexploitaties is een belangrijk aandachtspunt in onze controleaanpak, vanwege de hogere mate van schattingsonzekerheid. Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van de waardering in opzet en bestaan getoetst en aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Wij achten de waardering aanvaardbaar en vinden de veronderstellingen redelijk.

Ten opzichte van 31 december 2022 is de boekwaarde van de post grondexploitatie gewijzigd van € 5,7 miljoen naar € 7,1 miljoen. De wijziging van de boekwaarde gedurende 2023 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2022	2023
Boekwaarde per 1 januari	15,4	5,7
Investeringen	3	1,5
Grondverkopen	-12,5	-1,1
Tussentijdse winstneming/afgesloten projecten	-0,2	1
Mutatie verliesvoorziening	0	0
Boekwaarde per 31 december	**5,7**	**7,1**

Waardering inclusief specifieke projectrisico's
Tussentijdse winst/verliesneming
Het BBV schrijft voor dat op basis van de voortgang tussentijdse winst of verliesneming verplicht is. Hierbij mag rekening worden gehouden met specifieke projectrisico's. Bij de controle van 2020 is vastgesteld dat er geen specifieke projectrisico's meer zijn. Dit was ook de reden dat er in 2020 voor de eerste keer winst is genomen. Dit was ook van toepassing voor de jaren daarna.

Wij hebben vastgesteld voor 2023 dat de winstneming op een juiste wijze is berekend en verantwoord. Op de locatie Vinex is € 1 miljoen positief resultaat verantwoord. Wij hebben vastgesteld dat de tussentijdse winstverantwoording conform de voorgeschreven POC methode is. Dit resultaat is reeds toegevoegd aan de reserves (concern weerstandvermogen GREX).

Specifieke projectrisico's
Voor de resterende kosten geldt een generiek risico van de stijging van de kosten. Door de schaarste in bouwmaterialen en de hoge vraag naar deze materialen zijn de prijzen de afgelopen periode fors gestegen. Doordat nog niet alle nog te maken kosten contractueel zijn vastgelegd kan ook gemeente Houten te maken krijgen met dit risico.

De grondexploitaties zijn geactualiseerd op basis van de verwachtingen per 31 december 2023 en de raadsbesluiten ten aanzien van de inrichting van de verschillende deelplannen.

Grondexploitaties

De parameters voor de grondexploitaties
De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van de gemaakte schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin schattingen zijn opgenomen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de door gemeente Houten gehanteerde uitgangspunten en parameters getoetst. De belangrijkste uitkomsten hiervan kunnen als volgt worden samengevat:

Parameters	MPG 2023	MPG 2022	Schatting 2023	Schatting 2022
Kostenstijging	5%	5%	🟢	🟢
Opbrengstenstijging	0%	0%	🟢	🟢
Rekenrente	0%	0%	🟢	🟢
Disconteringsvoet	2%	2%	🟢	🟢

Legenda status:
🟢 = evenwichtig
🟡 = optimistisch
🔵 = voorzichtig
🔴 = controleverschil

Kostenstijging
De gehanteerde parameter voor de kostenstijging is 5% (2022: 5%) en ligt daarmee binnen het gemiddelde landelijke prijsindexcijfers van 4%-6%. Gezien de nog te realiseren kosten beperkt zijn, een deel al is aanbesteed en een ander deel plankosten betreft en de mogelijkheid om nog keuzes te maken kunnen wij ons verenigen met het gehanteerde percentage. Gezien de prijsontwikkelingen in de markt is het van belang de ontwikkelingen hierin goed te monitoren.

Opbrengstenstijging
De gemeente rekent net als in 2022 met een opbrengstenstijging van 0%. Omdat voor de meeste complexen al sprake is van afspraken met projectontwikkelaars achten wij deze parameter evenwichtig.

Rekenrente
Het college rekent binnen de huidige grondexploitaties met een toekomstige rekenrente van 0% (2022: 0%). De rekenrente is gebaseerd op de huidige leningenportefeuille van gemeente Houten. Deze grondslag is in overeenstemming met de notitie grondexploitatie en de bepaling in de notitie rente van de commissie BBV. Wij achten deze parameter evenwichtig.

Disconteringsvoet
De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is door de commissie BBV voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor inflatie binnen de Eurozone (2%). Dit percentage is door de gemeente correct toegepast, waardoor wij deze parameter kwalificeren als evenwichtig.

Programmering
De programmering van de grondexploitaties wordt actief gemonitord door de gemeente Houten. De ingerekende programmering ligt in lijn met vorig jaar. Op basis van de gerealiseerde verkopen in 2023 en begin 2024 heeft de gemeente geen indicaties dat de programmering niet passend is. Dit wordt bevestigd door externe benchmarks die wij hebben gebruikt en waarmee wij hebben vastgesteld dat de programmering past binnen de vraag naar woningen in de gemeente Houten.

Sociaal domein

Algemeen
De Gemeente Houten voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken veelal zijn ondergebracht bij derde partijen. Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijkste onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Wijze van uitbesteding	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	WIL	Delegatie	Werkelijke lasten
Werkdeel	WIL	Delegatie	Werkelijke lasten
WSW	UW -Holding	Mandatering	Aantal WSW-ers en door verstrekken verkregen middelen.
Jeugdwet	RBL	Mandatering	Afrekening op basis van werkelijke lasten
WMO	RBL	Mandatering	Afrekening op basis van werkelijke lasten
PGB's	Sociale verzekeringsbank	Mandatering	Afrekening op basis van werkelijke lasten

Jeugdwet en WMO
Het sociaal domein van gemeente Houten is uitbesteed bij de Regionale Backoffice Lekstroom (RBL). Voor het vaststellen van de nauwkeurigheid en rechtmatigheid van de lasten inzake Jeugdwet en WMO hebben wij gesteund op de werkzaamheden van de externe accountant van de RBL.

Door de externe accountant is vastgesteld dat het deel waarvan de prestatielevering niet kan worden vastgesteld voor Jeugdwet € 461 duizend en voor WMO € 223 duizend bedraagt. Deze onzekerheden zijn binnen onze controletoleranties.

PGB's
De Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB) heeft over 2023 een verklaring met beperking bij de verantwoording PGB-stromen Jeugdwet en WMO ontvangen. Hierdoor is vanuit de SVB geen 100% zekerheid over de nauwkeurigheid en rechtmatigheid van de persoonsgebonden budgetten.

De gemeente Houten heeft voor 2023, in tegenstelling tot 2022, wel controles uitgevoerd op de PGB's. Echter, de methodiek en diepgang van deze controles zijn voor ons niet voldoende om de onzekerheid inzake de prestatielevering omlaag te krijgen. Wij adviseren hierbij om een goede systematische aanpak te hanteren, waarbij het vaststellen van de prestatielevering cruciaal is.

Het volledige bedrag aan PGB's van € 687 duizend is derhalve als onzekerheid meegenomen in onze controle. Bij de controle 2022 bedroeg deze onzekerheid € 597 duizend.

Controle van de WIL
Net zoals in voorgaande jaren hebben wij audit instructies verstuurd naar verschillende accountants, waaronder voor de controle van de WIL. Uiteindelijk hebben wij de verantwoording inclusief controleverklaring voor de WIL 6 weken later dan de deadline ontvangen. De deadline stond op 1 april. Wij hebben begrepen van de controlerend accountant dat dit het gevolg was van personeelswisselingen op de financiële afdeling. Dit heeft voor vertraging gezorgd in onze controle. Wij willen u vragen om met de WIL in gesprek te gaan om de doorlooptijd in de toekomst te verkorten.

Overige bevindingen

Voorzieningen
Onderhoudsvoorziening
Tijdens onze controle hebben wij vastgesteld dat de verschillende onderhoudsvoorzieningen volgens de onderhoudsplannen € 4,3 miljoen zouden moeten bedragen. In de jaarrekening zijn deze voorzieningen tezamen € 4,7 miljoen wat betekent dat de voorzieningen € 400 duizend hoger zijn dan volgens het onderhoudsplan nodig is. De oorzaak hiervan is dat de gemeente in de uitvoer achterloopt ten opzichte van de onderhoudswerkzaamheden zoals opgenomen in het onderhoudsplan. Deze constatering is in het accountantsverslag van voorgaand jaren ook opgenomen. Destijds was het verschil € 1,1 miljoen. Wij zien dus dat de gemeente opvolging geeft aan onze bevindingen en meer uit gaat geven aan onderhoud.

Voorziening verlofsparen
Met ingang van 1 januari 2022 hebben werknemers volgens de CAO-gemeenten de mogelijkheid tot verlofsparen. Gezien bij verlofsparen sprake is van een arbeidskosten gerelateerde verplichting met een onvoorspelbaar element, dient conform de BBV een voorziening gevormd te worden. Het bedrag van de voorziening bedroeg € 376 duizend per 31 december 2022. Vorig jaar hebben wij een correctie voorstel aangemaakt, daar wij hebben vastgesteld dat de voorziening €12 duizend dient te bedragen. De gemeente heeft dit correctievoorstel niet gecorrigeerd in de jaarrekening van 2022.

Wij hebben geconstateerd dat in 2023 een herbeoordeling van de voorziening verlofsparen is gedaan door de gemeente. De eindstand per 31 december is € 115 duizend. Op basis van de eindstand voorgaand jaar van € 376 duizend heeft een vrijval plaatsgevonden naar € 115 duizend. Echter door ons ongecorrigeerd controleverschil van voorgaand jaar erkennen wij deze vrijval niet en hebben we ook dit jaar een ongecorrigeerd controleverschil van € 364 duizend.

Voorziening riolering en vooruitsparen toekomstige kosten
Vanuit de voorziening riolering egalisatie tarieven is een negatief resultaat behaald van € 292 duizend. In de concept versie van de jaarrekening is dit administratief foutief verwerkt, namelijk als positief resultaat. Dit positieve resultaat was gepresenteerd als toevoeging op de Riolering vooruitsparen, waardoor een totale toevoeging ontstond van € 584 duizend. Voor deze foutieve verwerking hebben we een correctievoorstel aangemaakt. Na correctieboeking bedraagt het negatieve resultaat op egalisatie tarieven € 292 duizend en is deze als verrekening exploitatiesaldi verwerkt in riolering vooruitsparen.

In oktober 2023 heeft de Raad het Water- en Rioleringsplan 2024-2027 vastgesteld. Wij concluderen dat de voorziening is berekend overeenkomst het nieuwe WRP. Wij hebben geen verdere bevindingen bij de voorziening riolering.

SiSa-bijlage en WNT

SiSa-bijlage
Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording
Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Beide topfunctionarissen zijn in loondienst en er hebben zich gedurende 2023 geen wijzigingen voorgedaan.

Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichtingen geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband) overschrijdt.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2023 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeente betrokken zijn bij andere organisatie c.q. nevenactiviteiten hebben welke onder de WNT vallen) overigens geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

Jaarverslag

Jaarverslag
In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder het overzicht van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2023 is opgenomen.

Voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening en geen materiele afwijkingen gesignaleerd.

Verbonden partijen
Tijdens onze controle besteden wij specifieke aandacht aan de transacties met verbonden partijen van Gemeente Houten. In het kader van onze controle hebben wij vastgesteld dat:
- De (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen.
- Geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude.
- Geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Hieronder zijn onze conclusies en aanbevelingen inzake het jaarverslag opgenomen:

Element jaarverslag	Onze waarneming
Vereisten BBV	Uw jaarverslag bevat in materiële de vereiste informatie op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en 26 BBV.
Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
Overeenstemming	Wij hebben vastgesteld dat de informatie in het jaarverslag overeenstemt met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en zijn kwalitatief van voldoende niveau.
Informatiewaarde	De toelichtingen zijn goed leesbaar en geven een adequate analyse tussen het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen.
Incidentele baten en lasten	De toelichting op de incidentele baten en lasten voldoet aan de eisen vanuit het BBV.
Fraude	Fraude en de frauderisicoanalyse is een steeds belangrijker thema. We adviseren u in de paragraaf bedrijfsvoering te rapporteren over de actualisatie van uw frauderisicoanalyse.

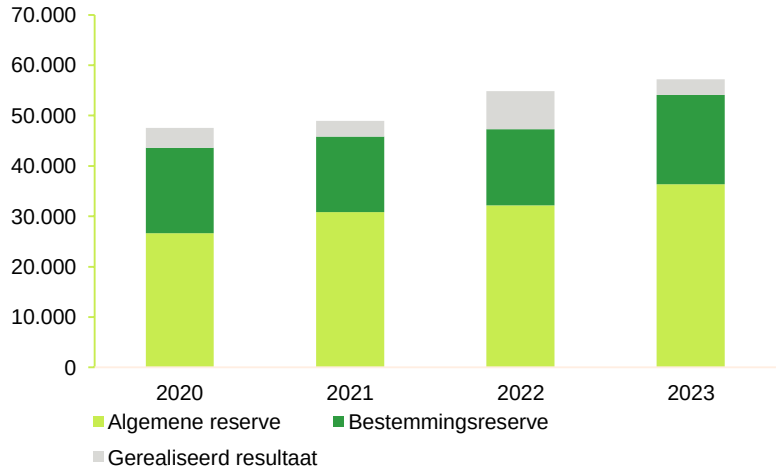
Financiële positie

Ontwikkelingen in de jaarcijfers

Verloop van het eigen vermogen van uw gemeente
Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2023 volgens de jaarrekening € 57,2 miljoen.

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

Van de totale reserves ter hoogte van € 54,1 miljoen is € 36,3 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze algemene reserve is ten opzichte van voorgaand jaar gestegen met € 4,3 miljoen. Per saldo is gedurende 2023 € 2,6 miljoen gedoteerd aan de bestemmingsreserves. Het gerealiseerde resultaat in 2023 bedraagt € 3,1 miljoen.

Analyse van het resultaat
Het saldo van baten en lasten voor mutaties in de reserves laat een positief saldo zien. Het gerealiseerde saldo bedraagt afgerond € 2,3 miljoen positief. In de gewijzigde begroting was rekening gehouden met een resultaat van € 4,1 miljoen negatief.

In de toelichting op de programma's wordt een gedetailleerde verklaring gegeven voor de afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. In de toelichting op de staat van baten en lasten staat een op hoofdlijnen gegeven beschrijving van belangrijkste afwijkingen. Als onderdeel van de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2023 wordt overzichtelijk aangegeven welke baten en lasten als incidenteel zijn aan te merken. Het jaarrekeningresultaat is € 6,4 miljoen voordeliger dan begroot.

De belangrijkste afwijkingen zien toe op:
- Duurzame leefomgeving – ziet met name toe op voortgang van gebiedsinrichting;
- Goede bereikbaarheid – betreft vooral vertraging in uitvoering reconstructie Waalseweg;
- Overige baten en lasten – dit heeft te maken met wijze van begroten waarbij overhead (personele beloningen) op overige baten en lasten wordt begroot maar werkelijk op overhead wordt geboekt.

Een groot deel van bovenstaande oorzaken kon niet in een eerder stadium voorzien worden, enkele afwijkingen ons inziens mogelijk wel. We adviseren u, in lijn met de aanbevelingen van de commissie BBV om meer aandacht te hebben voor afwijkingen op baten en lasten, niet zijnde begrotingsoverschrijdingen. Doorlopend is het advies de afwijkingen nader te analyseren waarom deze pas bij het opstellen van de jaarrekening inzichtelijk waren, zodat voordelen eerder richting de raad gemeld kunnen worden.

Meerjarenperspectief
Vanaf 2026 gaan de inkomsten van het Rijk sterk afnemen en bestaat er nog veel onduidelijkheid over bijstelling van dit beeld in de jaren 2023 tot en met 2025. Bij de Gemeente Houten zien wij vanaf 2026 een financieel tekort ontstaan. Wij willen u adviseren om de ontwikkelingen op Rijksniveau nauwlettend in de gaten te houden, hiervan de impact op uw gemeente te kwantificeren en vervolgacties aan te koppelen.

Financiële positie

Weerstandsvermogen en financiële kengetallen
De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden bezien.

Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Hieronder hebben wij de ontwikkelingen in uw kengetallen weergegeven en de definitieve landelijke kengetallen 2022 ter vergelijking:

Kengetallen in %	Gemeente Houten		Landelijk
	2023	2022	2022
Netto schuldquote	48	45	38,8
Netto schuldquote gecorrigeerd	47	43	33,1
Solvabiliteit	36	36	38,9
Grondexploitaties	5,3	5,0	6,1
Belastingcapaciteit	95	95	101,5
Structurele exploitatieruimte	2,8	4,6	5,2

We constateren dat de financiële kengetallen van de Gemeente Houten op bijna alle punten beter zijn dan het landelijk gemiddelde uit 2022. Het kengetal schuldquote is licht gestegen in 2023, maar blijft laag.

De solvabiliteit is gelijk gebleven in 2023 ten opzichte van 2022. De VNG hanteert een signaalwaarde als de solvabiliteit onder de 20% komt. Gemeente Houten blijft hier ruim boven met een solvabiliteit van 36%.

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale (geraamde) lasten van de begroting. Deze is licht toegenomen ten opzichte van 2022.

Belastingcapaciteit geeft aan hoeveel belasting een gemeente jaarlijks kan innen en wordt bepaald door de totale WOZ-waarde van alle woningen en niet-woningen in de gemeente. De belastingcapaciteit binnen Gemeente Houten is iets lager dan landelijk, dit is gelijk met voorgaand jaar.

Op basis van het kengetal “structurele exploitatieruimte” blijkt dat de structurele begrotingsruimte ruimer is dan het landelijk gemiddelde om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

Conclusie
Op basis van de kengetallen concluderen wij dat Gemeente Houten een financieel gezonde gemeente is.

Financiële positie

Weerstandsvermogen en risicobeheersing
In de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in het jaarverslag is een toelichting opgenomen op de weerstandscapaciteit van de gemeente. Op basis van de inventarisatie van de geïdentificeerde risico's, waarbij rekening wordt gehouden met kans op voordoen en financiële impact, wordt berekend welk bedrag benodigd is ter dekking van de geïdentificeerde risico's.

Hiernaast is het verloop over de afgelopen 3 jaar weergegeven inclusief een kwalificatie van de weerstandsratio. De incidentele weerstandscapaciteit is voornamelijk opgebouwd vanuit de algemene reserves, de structurele weerstandscapaciteit vanuit de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien. De weerstandsratio kwalificeert als "uitstekend".

De grootste door uw gemeente geïdentificeerde risico zijn:
- Cyberaanval (omvang € 4,5 miljoen / gevolgschade € 675 duizend)
- Geen aflossing op verstrekte leningen (omvang €2,5 miljoen / gevolgschade € 125 duizend)
- Datalek (omvang €200 duizend / gevolgschade €30 duizend)

In 2023 heeft Gemeente Houten een herbeoordeling gedaan van de geïdentificeerde risico's en mogelijke impact. Hieruit is naar voren gekomen dat de mogelijke financiële impact vanuit risico's is verlaagd van € 1.860 duizend eind 2022 naar € 905 duizend eind 2023. Wij zijn beperkt meegenomen in deze analyse. Wij merken op dat Gemeente Houten een tendens laat zien om de financiële impact van risico's steeds verder te verlagen de afgelopen jaren. Wij willen u vragen kritisch de risico-analyse te beoordelen om een zo realistisch mogelijk beeld te presenteren in uw jaarverslag.

	2023	2022	2021
Weerstandscapaciteit	€14.209	€9.619	€5.946
Risico's	€905	€1.860	€1.966
Weerstandsratio	**15,7**	**7,1**	**4,9**

Weerstandsratio	Betekenis
>= 2.0	Uitstekend
1.4 < 2.0	Ruim voldoende
1.0 < 1.4	Voldoende
0.8 < 1.0	Matig
0.6 < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Bevindingen interne beheersing

Bevindingen interne beheersing

Algemeen
Naar aanleiding van onze tussentijdse controle over 2023 hebben wij op 2 februari 2024 een managementletter uitgebracht. Onze doelstelling van deze controle is om een beeld te krijgen of de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle toereikend zijn in het kader van onze opdracht tot de controle van de jaarrekening van uw gemeente. Dit beeld is in belangrijke mate bepalend voor onze risico-inschatting en hiermee voor de omvang en diepgang van onze werkzaamheden die wij bij de jaarrekeningcontrole moeten uitvoeren teneinde de gewenste zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening géén materiële fouten bevat. Uit onze risico-inschatting komen een aantal risicogebieden naar voren die een verhoogd risico met zich meebrengen op een materiële fout in uw jaarrekening. De belangrijkste risico's/kernpunten zijn op slide 8 weergegeven.

Geautomatiseerde gegevensverwerking
Wij rapporteren onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de accountantscontrole van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Fraude en naleving wet- en regelgeving
Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken. De Raad is verantwoordelijk voor het toezicht op het college in de uitvoering van deze taken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het management gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersings-maatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2023 uw inschatting inzake frauderisico's met betrekking tot uw organisatie besproken. Deze bespreking komt ook voort uit onze verplichte rapportage van de accountant over de uitkomsten van onze werkzaamheden met betrekking tot de ingeschatte frauderisico's in de controleverklaring.

Bevindingen interne beheersing

Fraudebeheersing en onze observaties
Om bestuurders en toezichthouders houvast te bieden heeft de NBA in februari 2022 de brochure “Frauderisicobeheersing” uitgebracht. Hierin zijn 11 aanbevelingen gedaan, die door Gemeente Houten op eigen initiatief zijn opgenomen in het opgestelde concept-beleid.

Onderzoek laat zien dat het grootste deel van de fraudegevallen door middel van een ‘tip’ aan het licht komt. Dit maakt het belang van een fraudemeldpunt en klokkenluidersregeling groot. Wij zijn van mening dat uw organisatie dit binnen uw interne internetpagina toereikend heeft ingericht. Het is goed uw medewerkers hier periodiek van bewust te maken.

In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot de naleving van wet- en regelgeving.

Daarnaast constateren wij dat u uw frauderisico-analyse heeft geupdatet, waarbij u de voor u relevante aanbevelingen heeft verwerkt.

Naleving wet- en regelgeving en overige
Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

Corruptie en omkopingsrisico’s
Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeente te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking “Corruptie, werkzaamheden van de accountant” verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. Gemeente Houten beschikt over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid aangevuld met trainingen voor de juiste mindset van de medewerkers.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:
- Gemeente Houten heeft zelf werkzaamheden uitgevoerd om te controleren dat de aanbestedingen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed. Wij hebben steekproefsgewijs een deel van deze werkzaamheden gecontroleerd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor alle inkopen welke in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.
- Door middel van een steekproef vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en –verkopen door de gemeente vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of alle verstrekte subsidies in overeenstemming met de geldende interne wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Actualiteiten

Actualiteiten

ESG
Het integreren van duurzaamheidsaspecten binnen uw organisatie en bedrijfsvoering wordt de toekomstige norm. De EU zet flink in op het afdwingen van transparantie over het gevoerde duurzaamheidsbeleid. Een voorbeeld daarvan: met ingang van het boekjaar 2025 moeten grote ondernemingen (volgens de jaarrekening criteria) rapporteren over de voortgang en realisatie van hun duurzaamheidsambities (CSRD) en over de bijdrage van hun producten en/of diensten aan een klimaatneutrale economie (EU Taxonomy).

Hieronder geven wij een opsomming van de meest recente ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid.

- De nadere uitwerking van de CSRD is vorm gegeven in de European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Op 31 juli 2023 heeft de Europese Commissie deze ESRS goedgekeurd, waarmee de invoering voor ondernemingen definitief is geworden.
- De EU Taxonomy (een door de EU opgestelde lijst van producten en diensten die als 'groen' aangemerkt mogen worden) wordt ondertussen steeds verder uitgebreid. Aan de lijst worden voortdurend diverse economische activiteiten toegevoegd die gericht zijn op de transitie naar circulariteit, het duurzaam gebruik van water, de preventie en beheersing van vervuiling en de bescherming en het herstel van de biodiversiteit.
- Een andere verordening die op termijn toepassing zal gaan vinden is de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD). Deze verordening omvat verplichtingen voor ondernemingen om de impact van haar eigen activiteiten en die van haar waardeketen op het gebied van mensenrechten en natuur en klimaat te identificeren en vervolgens maatregelen te treffen om negatieve consequenties daarvan te voorkomen of te mitigeren. Een onderneming moet kunnen aantonen dat zij al het mogelijke heeft gedaan om hieraan te voldoen. Een belangrijk element uit de verordening is dat bestuurders aansprakelijk kunnen worden gesteld indien niet in voldoende mate gevolg aan deze verordening is gegeven.

We kunnen concluderen dat het ESG regelgevingskader volop in beweging is. Alles is erop gericht dat organisaties duurzaamheid in hun organisaties verankeren en rapporteren over uw bijdrage/impact op de thema's Environment, Social en Governance. Vooruitlopend op de wettelijke verplichtingen is eerdere toepassing (op vrijwillige basis) toegestaan. Om sustainability in uw organisatie te integreren kunt u het ESG raamwerk zoals hieronder weergegeven doorlopen.

Dit is een 8-stappenplan om te komen tot een geïntegreerde duurzaamheidsstrategie en uiteindelijk uw duurzaamheidsverslag. Baker Tilly ESG Advisory kan u bij al deze processtappen (al naar gelang uw behoefte) ondersteunen.

Onze verwachting is dat op termijn de rapportageverplichtingen voor ondernemingen ook voor decentrale overheden gaan gelden. We adviseren u hier dan ook al op voor te sorteren.

Actualiteiten

Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken
In december van 2023 is door de Commissie BBV de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2023) gepubliceerd. Deze notitie is op een aantal punten sterk afwijkend van de vorige notitie als gevolg van de invoering van de Omgevingswet.

Er zijn wijzigingen van het kostenverhaal faciliterend grondbeleid op een viertal punten:
1) De bijdrage aan het kostenverhaal wordt niet meer in rekening gebracht via de omgevingsvergunning, maar via een aparte kostenverhaalsbeschikking.
2) Er zijn meer keuzemogelijkheden om kosten te verhalen.
3) De kostensoortenlijst is uitgebreid.
4) Er is in de Omgevingswet een regeling opgenomen voor verplichte financiële bijdragen aan ontwikkelingen.

Daarnaast zijn er een aantal wijzigingen aangebracht als gevolg van 'voortschrijdend inzicht':
1) De voorwaarden voor warme gronden zijn aangepast naar aanleiding van de praktijksituaties met ingang van boekjaar 2022:
   - De gebiedsontwikkeling hoeft niet langer uitsluitend betrekking te hebben op woningbouw, maar kan ook betrekking hebben op bijvoorbeeld bedrijfsterreinen;
   - De voorwaarde dat er betrokkenheid is bij de gebiedsontwikkeling van provincie of rijksoverheid vervalt;
   - De (toekomstige) bestemming(en), functie(s) en/of ontwikkeling betreffende het plangebied dien(en)t goed onderbouwd te worden.
2) Voorbereidingskosten bij zowel actieve als facilitaire grondexploitaties mogen na 5 jaar ook worden voorzien in plaats van te worden afgeboekt.
3) De rentetoerekening aan actieve grondexploitaties wordt vereenvoudigd door toe te staan dat de in een gemeente reeds gehanteerde omslagrente ook wordt toegepast bij actieve grondexploitaties.
4) Winstneming via de POC-methode, dat wil zeggen op basis van de betrouwbaar geraamde winst naar rato van de realisatie van verkopen èn kosten, vindt pas plaats als de resterende looptijd van een grondexploitatie tien jaar of minder is.
5) Binnen een gemengde exploitatie met bouwgrondexploitatie- en faciliterende projecten mag het resultaat gesaldeerd worden indien de deelgebieden onlosmakelijk in de ontwikkeling met elkaar verbonden zijn.

Alle wijzigingen in de notitie die te maken hebben met de Omgevingswet treden in werking gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Alle overige wijzigingen treden in werking met ingang van begrotingsjaar 2025. Toepassing met ingang van de jaarrekening 2024 is mogelijk maar niet verplicht.

Actualiteiten

Notitie Rente
De doelstelling van Notitie rente 2023 is het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot de toerekening van rente door gemeenten en het transparant maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan. De notitie treedt in werking met ingang van begrotingsjaar 2025, waarbij eerdere toepassing bij de begroting 2024 is toegestaan.

De belangrijkste wijziging betreft de rentetoerekening aan de grondexploitaties door middel van de rente-omslag, die voorheen werd gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage over het vreemde vermogen. De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa + voorraad gronden. Indien de werkelijke rentelasten meer dan 25% afwijken van de rentelasten op basis van de voorgecalculeerde renteomslag, dan moet de gemeente verplicht de werkelijke rente verwerken.

In het publiekrechtelijke kostenverhaal bij faciliterende grondexploitaties moet overeenkomstig de Omgevingswet voor de rentetoerekening het rentepercentage worden gehanteerd op grond van de afspraken in de overeenkomst en niet de interne omslagrente.

De commissie BBV adviseert verder het renteschema zoals opgenomen op pagina 5 van de Notitie van de commissie BBV in de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken op te nemen. Indien de rentebaten hoger zijn dan de rentelasten, ontstaat er een ‘negatieve’ renteomslag. Dit is een resultaat van treasurybeleid en beheer en wordt dan ook niet daadwerkelijk aan de taakvelden toegerekend, maar blijft op het taakveld treasury als bate verantwoord staan.

Tot slot wordt gesteld dat wanneer een rentevergoeding over het eigen vermogen wordt berekend, deze gemaximeerd is op het gewogen gemiddelde rentepercentage dat door de gemeente over extern aangetrokken financieringsmiddelen wordt vergoed. Dit betekent ook dat wanneer er geen aangetrokken financiering is, er geen rente over het eigen vermogen kan worden berekend. De commissie BBV geeft vanuit transparantie de aanbeveling om geen rente over het eigen vermogen te berekenen.

Notitie Overhead
De notitie Overhead van de Commissie BBV is in december 2023 herzien. In deze notitie worden kaders meegegeven over de toerekening van Overhead aan onder andere de leges van de gemeente. In de nieuwe notitie is vooral de definitie van Overhead aangepast. Deze luidt nu als volgt: het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen. De nieuwe definitie zorgt er voor dat duidelijker kan worden vastgesteld welke lasten direct toegerekend kunnen worden aan bepaalde taakvelden.

Voor de berekening van de tarieven voor de lokale heffingen moet de methodiek voor toerekening van overhead worden gebruikt zoals deze is opgenomen in de financiële verordening. Deze methodiek mag niet afwijken van de overige methodieken voor het toerekenen van overhead.

De commissie adviseert om overhead niet bij de begroting vorm te geven maar door middel van de financiële verordening of door een gemeentelijke notitie overhead aan de gemeenteraad voor te leggen en deze periodiek te herzien. In deze notitie neemt de organisatie keuzes ten aanzien van: kaderstelling, methodiek en onderscheiding primaire processen en overhead. Omdat de toerekening van overheadkosten bij veel gemeenten wordt gebruikt als basis voor het vaststellen van het mengpercentage heeft de aanpassing van deze notitie mogelijk ook fiscaal invloed.

Bijlagen

Bijlage A – SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2024 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout, onzekerheid of formele onrechtmatigheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
JenV A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne			
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021			
BZK C55	Aanpak energie armoede			
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen			
BZK C85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen			
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid			
BZK C94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma			
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)			
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingenonderwijsvertragingen			
OCW D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden			
IenW E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)			
IenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023			
IenW E85	Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen intelligente verkeersregelinstallaties			
IenW E104	Regeling specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage A – SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2024 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout, onzekerheid of formele onrechtmatigheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
EZK F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid			
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023			
SZW G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2022			
SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2023			
SZW G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2022			
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023			
SZW G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2022			
SZW G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023			
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023			
SZW G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2022			
SZW G13	Onderwijsroute _ deel gemeente 2023			
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport			
VWS H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken			
VWS H14B	SPUK expertisecentra jeugdhulp			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage A – SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2024 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
VWS H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)			
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis 2023-2026			
VWS H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen			
VWS H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden			
VWS H35b	Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage B – Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het college moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het college om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten en onzekerheden ten aanzien van getrouwheid zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 1% respectievelijk 3% van de totale lasten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat.

Fouten

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid
Geen	
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen	0
Effect niet gecorrigeerde controleverschillen voorgaande jaarrekening – voorziening verlofsparen	364
Totaal	**364**

Onzekerheden

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid
Prestatielevering jeugd	461
Prestatielevering WMO	223
Prestatielevering PGB	687
Totaal onzekerheden	**1.371**

Bijlage C – Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering
Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2023 onderkend, deze zijn weergegeven op pagina 9 van dit verslag.

Samenwerking met interne accountantsdienst/andere accountants
Voor de jaarrekening van de gemeente Houten maken wij gebruik van diverse verbonden partijen/gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganisaties:
- RBL: inzake sociaal domein (Jeugd, Wmo)
- WIL: inzake de Participatiewet
- BghU: inzake de belastingopbrengsten

Inschakeling van interne / externe deskundigen
Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van interne en/of externe deskundigen.

Bijlage D – Onafhankelijkheid

Bevestiging van onze onafhankelijkheid
Op grond van dit verslag zijn wij van mening dat wij in relatie tot uw organisatie, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

Kwaliteitsborging
Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten.
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten.
- In- en extern kwaliteitsonderzoek.
- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten.
- Reviews door partners die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel.

Op deze controleopdracht zijn specifieke maatregelen getroffen om onze onafhankelijkheid te waarborgen. Dit betreft een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling door een externe toetser.

Schriftelijke bevestigingen
Wij hebben aan het management schriftelijke bevestigingen gevraagd in het kader van onze controle. Deze bevestigingen hebben betrekking op de verantwoordelijkheid van het management voor het opstellen van de jaarrekening, voor het volledig verantwoorden van transacties en voor het aan ons verschaffen van alle relevante informatie. Daarnaast hebben wij niet om specifieke schriftelijke bevestigingen verzocht.

Wij hebben de schriftelijke bevestigingen van het management verkregen.

CONTACT

Fred van Luyk AA
Director Audit
+31 6 55 37 14 01
f.vanluyk@bakertilly.nl

Barbara Dijkstra RA
Manager Audit
+31 6 15 23 86 15
b.dijkstra@bakertilly.nl

KANTOORGEGEVENS

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Papendorpseweg 53-59
Postbus 85007
3508 AA Utrecht